

UbD modeline göre Eğitim Bilimlerine Giriş dersinin tasarlanması: Öğretmen adaylarının başarı, tutum ve derse ilişkin görüşlerinin değerlendirilmesi

Design of Introduction to Educational Sciences course using UbD: The evaluation of prospective teachers' achievement, attitudes and opinions about the course

İpek Som¹

Azmi Türkan²

Sertel Altun³

Received Date: 11 / 09 / 2016

Accepted Date: 08 / 11 / 2016

Öz

Bu araştırmanın amacı, UbD (Anlamaya Dayalı Tasarım) modeline göre tasarlanmış olan Eğitim Bilimlerine Giriş dersinin öğretmen adaylarının başarı, tutum ve görüşleri üzerinde nasıl bir değişim yarattığını tespit etmektir. Araştırma deney ve kontrol gruplarını içeren öntest-sontest yarı deneysel desende tasarlanmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu, bir devlet üniversitesinde Eğitim Fakültesi birinci sınıfa devam eden 66 öğretmen adayı oluşturmaktadır. Nicel verileri toplamak için; Önen ve Koçak (2011) tarafından geliştirilen Eğitim Bilimlerine Giriş Dersine Yönelik Tutum Ölçeği ve araştırmacılar tarafından geliştirilen ders başarı testi kullanılmıştır. Nitel verilerin toplanmasında, öğrenci yansıtma yazısı formundan faydalanılmıştır. Nicel verilerin analizi için SPSS 21. paket programı kullanılmıştır. Nitel verilerin analizinde ise içerik analizi yapılmıştır. UbD modeline göre tasarlanan Eğitim Bilimlerine Giriş Dersine yönelik öğretmen adaylarının tutumlarında; deney ve kontrol grupları arasında tüm alt boyutlar için anlamlı farklılıklar bulunmuştur. Derse karşı Sempatî ve Önem Geliştirme alt boyutlarında deney grubu, anlamlı düzeyde daha yüksek puan almıştır. Ayrıca deney grubunun Antipatî alt boyutunda, tutumlarına ait puanlar önemli düzeyde azalmıştır. Buna karşın deney ve kontrol gruplarının ders başarı testleri analizlerinde istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmamıştır. Öğretmen adaylarının görüşlerinde; UbD modeline göre düzenlenen bir dersin öğrencilerin olumlu duyuşsal özelliklerini harekete geçirdiği ve derse etkin katılımı arttırdığı sonuçlarına ulaşılmıştır.

Anahtar sözcükler: UbD, Tutum, Başarı, Görüş, Öğretmen Adayı, Eğitim Bilimlerine Giriş Dersi

Abstract

This study aims to determine the changes in achievement, attitudes and opinions of prospective teachers, created by an Introduction to Educational Sciences Course using UbD (Understanding by Design). The research has a pretest-posttest semi-experimental design with experimental and control groups. The study group consists of a total of 66 prospective teachers attending first class at Faculty of Education. Participants were given the course achievement test developed by researchers and the Attitude Scale for the Course on Introduction to Education Sciences developed by Önen and Koçak (2011) and SPSS 21.0 was used in order to analyze the data. In the collection of qualitative data, the student reflection papers were used and content analysis was performed in order to analyze the data. The findings indicated that in the subscales of Sympathy for the Course and Importance, prospective teachers' attitudes significantly differ in favor of experimental group. In addition, the experimental group's attitude scores in the subscale of the Antipathy has significantly decreased. However, a statistically significant difference between experimental and control groups was not found in terms of the analysis of course academic achievement tests. Prospective teachers' opinions revealed that Introduction to Educational Sciences Course using UbD activates the positive affective features of students and increase active participation in the course.

Keywords: UbD, Attitude, Achievement, Opinion, Prospective Teachers, Introduction to Educational Sciences Course

¹Sorumlu yazar, Yıldız Teknik Üniversitesi, İstanbul, Turkey, ipeksom@yildiz.edu.tr

²Yıldız Teknik Üniversitesi, İstanbul, Turkey, azmiturkan@gmail.com

³Yıldız Teknik Üniversitesi, İstanbul, Turkey, sertelaltun@gmail.com

1. Giriş

Öğretmen eğitimi; hizmet öncesi ve öğretmenlik mesleği boyunca düzenli aralıklarla devam eden hizmet içi eğitim etkinliklerini kapsayan çok boyutlu bir süreçtir (Akdemir, 2013). Türkiye’de öğretmen eğitiminin kapsamı, Milli Eğitim Bakanlığı’nın 1980 tarihli kararına bağlı olarak, eğitim fakültelerinin lisans düzeyinde tüm bölümlerinde öğrenim gören öğretmen adayları için genel kültür, konu alanı bilgisi ve öğretmenlik meslek bilgisi derslerinden oluşmaktadır (TTKK, 1980). Öğretmenlik meslek bilgisi dersleri; öğretmenlik mesleğine ilişkin özel davranışları kazandırmayı amaçlamakta ve toplamda 36 krediden oluşmaktadır (Ekici, 2008). Zorunlu öğretmenlik meslek bilgisi derslerinden biri olan Eğitim Bilimine Giriş dersi; eğitimle ilgili temel kavramlar, eğitimin diğer bilimlerle ilişkisi, eğitimin temelleri (felsefi, sosyal, hukuksal, ekonomik, politik ve psikolojik) ve işlevleri, öğretmenlik mesleğinin özellikleri, öğretmenin rolü, eğitimde güncel yönelimler ve öğretmen yetiştirme alanındaki uygulamalardan oluşmaktadır (YÖK, 2006, s.16). Eğitim Bilimlerine Giriş dersi, öğretmenlik mesleğine ilişkin temel bilgilerin verilmesi, becerilerin kazandırılması ve öğretmen adaylarının sonraki yıllarda verilecek derslere temel oluşturacak yeterlilikleri edinmesi açısından önemli bir ders olarak görülmektedir (Kösterelioğlu, 2007).

Eğitim Bilimlerine Giriş dersinin sonraki yıllarda diğer derslere temel oluşturması, öğrencilerin bu derse karşı tutumlarının yüksek olması gerekliliğini doğurmaktadır. Öğrenci tutumunun yükseltmenin bir yolu öğrencilerin derslerde aktif olması, dersin uygulamaya yönelik olarak işlemekle sağlanabilir. Türkiye’de hizmet öncesi öğretmen eğitim programları ele alındığında; teorik bilgilerin ağırlıkta olduğu ve uygulama yönünün eksik kaldığı görülmektedir (YÖK, 1998; Ergün, 2013). Bu nedenle öğretmen adaylarının eğitiminde, derslerin uygulamayı öne çıkaracak şekilde geliştirilmesi önemli bulunmaktadır. Ayrıca bu yeterliliklerin kazandırılmasında; öğretmen adaylarının derse yönelik olumlu tutum geliştirecekleri ve meslekle ilişkili bir şekilde öğretimin gerçekleştirilmesi de gerekli görülmektedir (Kara ve Sağlam, 2014). Erden’in (1995) öğretmen adaylarının öğretmenlik sertifikası derslerine yönelik tutumlarının araştırıldığı çalışması sonucunda, öğretmenlik meslek bilgisi derslerinin etkililiği ile öğrenci tutumları arasında olumlu bir ilişki olduğunu ortaya çıkarmıştır. Ekici (2008); öğretmenlik meslek bilgisi derslerine yönelik olumlu tutuma sahip öğretmen adaylarının derste daha başarılı olduklarını ve ileride mesleklerini daha severek yaptıklarını belirtmektedir. Gerçek yaşama aktarılabilir kazanımlara ve aktif öğrenmeye olanak sağlaması ve bu yönleriyle uygulamayı öne çıkarması, öğrenenlerin tutumlarını olumlu yönde etkilemesi bakımından UbD; öğretmen eğitiminde faydalı bir tasarım modeli olarak esas alınabilir (Gulsvig, 2009; Wiggings ve McTighe, 2011). Bu bağlamda, bu araştırma kapsamında Eğitim Bilimlerine Giriş dersinin niteliğinin artırılması ve yukarıda bahsedilen amaçlara hizmet etmesi açısından UbD temelli olarak tasarlanması faydalı görülmüştür. Öğretim tasarımı, sistematik bir süreç olarak öğrenenlerin performans ve yeterliliklerini arttırmak amacıyla, öğrencilerin öğrenmelerine en iyi şekilde yardım edecek etkinliklerin seçimi, geliştirilmesi, değerlendirilmesi ve sürdürülmesine yönelik planlamayı içermektedir (Gagne, Wager, Golas ve Keller, 2005; Morrison, Ross & Kemp, 2007). Öğretim sürecinin gözlenemeyen adımlarının somutlaştırılmasında, öğretim tasarım modellerinden faydalanılmaktadır. Wiggings ve McTighe tarafından (2005) ortaya konulan ve sondan başa tasarıma dayanan Anlamaya Dayalı Tasarım (*Understanding by Design*) modeli; yapılandırmacı bir yaklaşımla tüm öğrencilerin öğrenebileceği görüşüne dayalı olarak öğrenenlere öğrenme sorumluluğunu veren ve eğitimcilerin de kendi öğretimleri hakkında düşüncelerini sağlayan bir araç olarak öne çıkmaktadır (Nobel, 2011, s.33).

Som, İ., Türkan, A., Altun, S. (2016). UbD modeline göre Eğitim Bilimlerine Giriş dersinin tasarlanması: Öğretmen adaylarının başarı, tutum ve derse ilişkin görüşlerinin değerlendirilmesi. *International Journal of Social Sciences and Education Research*, 2 (4), 1341-1351.

Her öğretim tasarımının kullanılmasında olduğu gibi UbD de temel olarak; daha etkili öğrenmelerin gerçekleştirilmesi için çalışmaktadır. Öğrenmede planlanmanın yanı sıra; uygulayıcılar olarak sorumluluğu fazlasıyla paylaşan öğretmenlerin yeterlilikleri ve bu yeterlilikleri kazanmak için öğretmen adaylarının aldıkları eğitim de, önemli bir unsur olarak görülmektedir. Eğitimciler Grant Wiggins and Jay McTighe tarafından öğretimin tasarlanması için bir çerçeve olarak geliştirilen *Understanding by Design* (UbD) modeli; kısa dönemli hatırlama ya da içeriğin ezberlenmesine dayalı öğrenmenin aksine, öğrenenin aktif olarak, gerçek yaşam durumlarına aktarabildiği uzun dönemli bilgi ve beceri edinimlerini amaçlamaktadır. UbD'nin temelinde; öğrenci başarısının, öğrencinin derinlemesine anlaması ve anladıklarını yeni durumlara uygulamasına bağlı olduğu görüşü yatmaktadır (Wiggins ve McTighe, 2005). UbD, etkili öğretim için uzun dönemli olarak istenilen sonuçlardan yola çıkan sondan başa doğru yaklaşımla, üç aşamalı bir tasarım sürecidir. Tüm planlama süresince, *sonu düşünerek* tasarlama yapılmaktadır. Birbiriyle tutarlılık göstermesi gereken bu üç aşamanın ilkinde, istenilen sonuçlar belirlenir. Öğrenmenin başka durumlarda kullanılabilmesine ve uzun dönemli öğrenci performansına odaklanılarak hedefler yani bilgi, beceri ve anlamaya yönelik kazanım ifadeleri geliştirilir. İkinci aşamada, istenilen sonuçların belirlenmesinden sonra, bunları yansıtacak şekilde değerlendirme kanıtları belirlenmektedir. Üçüncü aşamada, öğrenme hedefleriyle ilişkili olarak uygun öğrenme faaliyetleri planlanmaktadır. Öğrencinin aktif katılımının desteklendiği, bireysel farklılıkları dikkate alan çeşitli yöntem ve etkinliklerin dahil edilmesi, öğrencilere bireysel veya grupta çalışma gibi alternatif öğrenme etkinlikleri sunulması ve etkinlikler sonunda öğrenci performansları hakkında geribildirim verilerek öğrencilere, kendi öğrenmelerini gözden geçirme imkanı tanınmasına dikkat edilir (Wiggins ve McTighe, 2011, s.10). Sondan başa doğru tasarım; öncelik ya da amaçları belirsiz olan etkinliklere dayalı öğrenmelerin önlenmesini sağlamaktadır. İlgili alan yazın ve araştırmalar incelendiğinde, UbD etkili bir öğretimin gerçekleştirilmesinde önemli ve faydalı bir tasarım modeli olarak görülmektedir. UbD temelli öğretim; öğrencilerin kendi ve başkalarının bakış açılarını fark edebilmelerine yarar sağlamakta, öğrenci katılımını ve akademik başarılarını arttırmakta ve öğrencilerin daha derinlemesine bir anlayış geliştirmelerine yaramaktadır (Gulsivg, 2009; Nobel, 2011; Yurtseven, Doğan ve Altun, 2013; Bryne, 2014).

Tüm açıklamalar doğrultusunda; bu araştırmada, öğrenci başarısının artırılması ve etkili öğrenmeler için işlev görmesi amacıyla UbD uygulanarak tasarlanmış Eğitim Bilimlerine Giriş dersinin, öğretmen adaylarının derse yönelik başarı, Eğitim Bilimlerine Giriş dersine yönelik tutumlarının gelişimine etkisi ve görüşleri üzerine odaklanılmıştır. Aşağıda verilen araştırma sorularına cevap bulunması amaçlanmaktadır:

1. UbD modeline göre düzenlenmiş Eğitim Bilimlerine Giriş dersinin uygulandığı deney grubundaki öğretmen adayları ile mevcut programın uygulandığı kontrol grubundaki öğretmen adayları arasında ders başarı düzeyi açısından anlamlı bir fark var mıdır?

2. UbD modeline göre düzenlenmiş Eğitim Bilimlerine Giriş dersinin uygulandığı deney grubundaki öğretmen adayları ile mevcut programın uygulandığı kontrol grubundaki öğretmen adayları arasında Eğitim Bilimlerine Giriş dersine yönelik tutumlarında anlamlı bir fark var mıdır?

3. UbD modeline göre düzenlenmiş Eğitim Bilimlerine Giriş dersi hakkında öğretmen adaylarının görüşleri nelerdir?

Som, İ., Türkan, A., Altun, S. (2016). Design of Introduction to Educational Sciences course using UbD: The evaluation of prospective teachers' achievement, attitudes and opinions about the course. *International Journal of Social Sciences and Education Research*, 2 (4), 1341-1351.

2. Yöntem

UbD temelli Eğitim Bilimlerine Giriş dersinin öğrencilerin derse yönelik başarı, tutum ve görüşleri üzerindeki etkisinin araştırıldığı bu çalışma, deney ve kontrol gruplarını içeren öntest-son-test yarı deneysel deseninde tasarlanmıştır. Öntest ve sontest içeren desenler; incelenen özellik hakkında daha net ve anlaşılır sonuçlar vermektedir (Creswell, 2008, s.301). Araştırmada deney grubunda UbD tasarım modeline göre tasarlanan Eğitim Bilimlerine Giriş dersi 4 konuyu kapsayacak şekilde, 4 hafta ve toplamda 12 saatlik bir zaman diliminde uygulanmıştır. Kontrol grubunda ise, mevcut program uygulanmıştır. Araştırmada kullanılan test ve formların uygulanma deseni Tablo 1.'de ayrıntılı olarak sunulmaktadır.

Tablo 1. Uygulamada kullanılan testlerin uygulama deseni

Gruplar	Ön veri toplama araçları	DeneySEL işlem	Son veri toplama araçları
Kontrol Grubu	<ul style="list-style-type: none"> Ders Başarı Testi (DBT), Eğitim Bilimlerine Giriş Dersine Yönelik Tutum Ölçeği (EBGTÖ) 	<ul style="list-style-type: none"> Var Olan Öğretim 	<ul style="list-style-type: none"> Ders Başarı Testi (DBT), Eğitim Bilimlerine Giriş Dersine Yönelik Tutum Ölçeği (EBGTÖ)
Deney Grubu	<ul style="list-style-type: none"> Ders Başarı Testi (DBT), Eğitim Bilimlerine Giriş Dersine Yönelik Tutum Ölçeği (EBGTÖ) 	<ul style="list-style-type: none"> UbD Modeline Göre Tasarlanmış Öğretim 	<ul style="list-style-type: none"> Ders Başarı Testi (DBT), Eğitim Bilimlerine Giriş Dersine Yönelik Tutum Ölçeği (EBGTÖ) Öğrenci yansıtma yazısı formu

2.1. Katılımcılar

Araştırma İstanbul ilinde bir devlet üniversitesinin eğitim fakültesinde, 1. Sınıf Eğitim Bilimlerine Giriş dersinde yürütülmüştür. Öğretmen adaylarının Eğitim Bilimlerine Giriş dersi 1. ara sınav puanlarının bağımsız t-testi sonuçlarına göre, deney ve kontrol grupları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamıştır. Araştırmanın deney grubunda 22 (11 erkek, 11 kadın), kontrol grubunda ise 44 (8 erkek, 36 kadın) katılımcı yer almaktadır. Nitel veriler deney grubundan gönüllülük esasına dayalı olarak 13 (6 erkek, 7 kadın) öğretmen adayının katılımıyla toplanmıştır.

2.2. Veri toplama araçları

Araştırmanın nicel veri kaynakları; ders başarı testi ve Eğitim Bilimlerine Giriş Dersine Yönelik Tutum Ölçeği'dir. Nitel verilerin toplanmasında, öğrenci yansıtma yazısı formundan faydalanılmıştır. Ders başarı testi, araştırmacılar tarafından Eğitim Bilimlerine Giriş dersinde belirlenen kritik kazanımlara yönelik olarak hazırlanan 20 çoktan seçmeli madde içermektedir. Testin genel güçlük düzeyinin, 0,54 değerinde, orta güçlükte olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca madde ayırtedicilik indeksleri incelenmiş ve ayırt edicilik indeksleri uygun olmayan maddeler testten çıkarılmıştır. Önen ve Koçak (2011) tarafından geliştirilen Eğitim Bilimine Giriş Dersine Yönelik Tutum Ölçeği, 5 dereceli Likert tipinde 29 madde ve 3 alt boyuttan oluşmaktadır. Araştırma kapsamında Cronbach Alpha iç tutarlılık katsayısı *Sempati* alt boyutu için 0,89, *Önem* alt boyutu için 0,88 ve *Antipati* alt boyutu için 0,94 olarak tespit edilmiştir. Nitel verilerin toplanmasında, 4 haftalık uygulama sırasında gerçekleştirilen etkinlikler, öğretmen, kullanılan yöntem ve teknikler vb. gibi unsurlar hakkındaki katılımcı görüşlerini belirlemek amacıyla araştırmacılar tarafından geliştirilen öğrenci yansıtma yazısı formu kullanılmıştır.

Som, İ., Türkan, A., Altun, S. (2016). UbD modeline göre Eğitim Bilimlerine Giriş dersinin tasarlanması: Öğretmen adaylarının başarı, tutum ve derse ilişkin görüşlerinin değerlendirilmesi. *International Journal of Social Sciences and Education Research*, 2 (4), 1341-1351.

2.3. Deneysel işlem

Eğitim Bilimlerine Giriş dersini alan öğretmen adaylarının, bilişsel ve duyuşsal gelişimlerinin incelenmesi amacıyla uygulanan deneysel işlem; öğrenme ilke ve yöntemleri, UbD tasarım modelinin ilkeleri çerçevesinde şu adımlar izlenerek gerçekleştirilmiştir.

1. Deneysel işlemin hazırlık aşamasında, deney ve kontrol gruplarındaki öğrencilerin dersin öğrenme ve değerlendirme süreçlerine yönelik beklenti ve görüşlerinin belirlenmesi için bir ihtiyaç analizi yürütülmüştür. İhtiyaç analizi sonuçlarına göre; öğrenciler dersin aktif katılımı sağlayacak yöntemlerle ve öğretmenlik mesleğiyle ilgili ve uygulamaya dönük örneklerle zenginleştirilmesi gerektiğini düşünmektedirler. Sonuçlar, UbD'nin öğretim faaliyetlerinin tasarlanmasındaki temel dayanak noktasıyla örtüşmektedir.

2. Araştırmada, deneysel öğretimin tasarısında bağımsız değişken olarak UbD tasarım modelinin işe koşulmasına ve Eğitim Bilimlerine Giriş dersindeki 4 konuyu kapsayacak bir çalışma yapılmasına karar verilmiştir. Bu amaçla, deneysel öğretim modeli tasarısı 4 haftalık ve toplamda 12 saatlik bir zaman dilimine yerleştirilmiştir. Her 4 konu için hazırlanan planlar, eğitim programları ve öğretim alanındaki iki uzmanın görüşleri doğrultusunda revize edilerek son halini almıştır. Her konu, UbD'nin 3 ana ögesi olan; istenilen sonuçlar, değerlendirme kanıtı ve öğretim planını içerecek şekilde planlanmıştır.

3. Uygulama 4 hafta (12 ders saati) sürmüştür. Uygulama sırasında; ders başında dikkat çekmeye yönelik etkinliklere yer verilmiştir. Planda yer alan büyük fikir ve temel sorular her konuda öğretmen adaylarına sorgulatılmıştır. Öğretimi zenginleştirecek video ve görsel materyallerden her derste yararlanılmıştır. Anlatım, tartışma, beyin fırtınası, soru-cevap, örnek olay, poster ve münazara teknikleri; bireysel ve grup çalışmalarlarıyla işe koşulmuştur.

4. Uygulama sonucunda, deney ve kontrol grubuna öğretim tasarımının uygulanmasından önce uygulanan ders başarı testi ve tutum ölçeği tekrar uygulanmıştır. Deney grubunda ayrıca öğrencilerin yansıtma yazıları da alınmıştır.

2.4. Verilerin analizi

Başarı testi ve tutum ölçeğinden elde edilen verilerin analizinde, betimsel istatistikler, parametrik olmayan testlerden Mann Whitney U testi, SPSS.21 ve Excel paket programları kullanılmıştır. Nitel veri toplama aracı olarak öğrenci yansıtma yazısı formundan elde edilen veriler, içerik analiz yöntemiyle analiz edilerek toplanan verileri açıklayan kavram ve ilişkilere ulaşmaya çalışılmıştır (Yıldırım & Şimşek, 2013). İçerik analizi yürütülürken izlenen basamaklar; verilerin kodlanması, tematik kodlamalar, verilerin bunlara göre düzenlenmesi ve bulguların yorumlanmasıdır (Creswell, 2008). Nitel verilerin analizinde, ilk olarak iki araştırmacı tarafından veri setinden rastgele olarak seçilen birer veri kaydından elde edilen kodlar ile bir kod listesi oluşturulmuştur. Diğer verilerin analizinde bu kod listesi kılavuz görevi görmüştür. Ayrıca 4 tane açık uçlu soru içeren yansıtma yazısı formunun geçerliğinin sağlanması amacıyla bir uzman görüşü alınmıştır.

3. Bulgular

Bu bölümde araştırma kapsamında cevap aranan alt sorular bazında bulgular incelenmiştir. Katılımcıların başarı testi ve ölçekten aldıkları puanlara ilişkin istatistik sonuçları Tablo 2'de görülmektedir.

Som, İ., Türkan, A., Altun, S. (2016). Design of Introduction to Educational Sciences course using UbD: The evaluation of prospective teachers' achievement, attitudes and opinions about the course. *International Journal of Social Sciences and Education Research*, 2 (4), 1341-1351.

Araştırmaya katılan öğretmen adaylarının 44'ü kontrol grubunda, 22'si deney grubunda bulunmaktadır. Tablo 2. incelendiğinde başarı testi ve tutum ölçeğinin *sempati* ve *önem* alt boyutlarında; deney grubunun son test puanlarının kontrol grubuna göre daha yüksek olduğu gözlemlenmiştir. Sadece *antipati* alt boyutu son test puanlarında kontrol grubu daha yüksek puan almıştır. UbD'ye göre düzenlenen derse katılan öğretmen adaylarının derse karşı tutumlarında var olan programa göre düzenlenen derse katılanlara göre olumlu bir artışın gözlemlendiği görülmektedir.

Tablo 2. Katılımcılara ilişkin istatistiksel bilgiler

Ölçek(Test)	Test Türü	Grup	N	$\bar{x}$	s.s
Başarı	Ön Test	Kontrol	44	10,30	1,79
		Deney	22	9,68	2,42
	Son Test	Kontrol	44	11,14	1,61
		Deney	22	11,41	2,22
Tutum-1 (Sempati Alt Faktör)	Ön Test	Kontrol	44	3,40	0,58
		Deney	22	2,96	0,75
	Son Test	Kontrol	44	3,31	0,65
		Deney	22	3,62	0,79
Tutum-2 (Önem Alt Faktör)	Ön Test	Kontrol	44	4,00	0,57
		Deney	22	3,60	0,70
	Son Test	Kontrol	44	3,91	0,56
		Deney	22	3,96	0,61
Tutum-3 (Antipati Alt Faktör)	Ön Test	Kontrol	44	1,87	0,61
		Deney	22	2,31	1,05
	Son Test	Kontrol	44	1,99	0,68
		Deney	22	1,92	0,88

Tablo 3'te katılımcıların başarı ön test ve son testleri puanları arasındaki farkın (erişimin) UbD'ye göre düzenlenmiş bir ortamda Eğitim Bilimlerine Giriş dersini alma ya da almama durumları istatistiksel olarak incelenmektedir.

Tablo 3. Katılımcı başarı erişim puanları Mann-Withney U Testi sonuçları

Grup	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
Deney	22	39,14	861,00	360,00	0,09
Kontrol	44	30,68	1350,00		

Sıra ortalamaları puanları dikkate alındığında, UbD'ye göre düzenlenmiş deney grubunun, var olan öğretimin uygulandığı kontrol grubuna göre daha yüksek puan aldıkları tespit edilmiştir. Ancak dört haftalık deneysel çalışma sonucunda UbD programına göre düzenlenmiş ders ile var olan öğretime göre dersin yürütüldüğü grupların, başarı puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamıştır, $U=360,00$, $p>0,05$. Diğer bir ifade ile deney ve kontrol grupları arasında başarı puanları açısından bir farklılık yoktur.

Tablo 4'te deney ve kontrol grubundaki öğretmen adaylarının Eğitim Bilimlerine Giriş dersine yönelik tutumlarında alt boyutlara göre farklılığın tespit edilmesi için grupların erişim puanları arasındaki fark istatistiksel olarak incelenmiştir. Sıra ortalamaları puanlarına bakıldığında, deney grubunun, kontrol grubuna göre daha yüksek puan aldığı tespit edilmiştir.

Som, İ., Türkan, A., Altun, S. (2016). UbD modeline göre Eğitim Bilimlerine Giriş dersinin tasarlanması: Öğretmen adaylarının başarı, tutum ve derse ilişkin görüşlerinin değerlendirilmesi. *International Journal of Social Sciences and Education Research*, 2 (4), 1341-1351.

Tablo 4. Eğitim Bilimlerine Giriş dersine yönelik tutum erişimi puanları Mann-Withney U Testi sonuçları

Boyutlar	Grup	n	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
Sempati	Deney	22	48,48	1066,50	154,50	0,00
	Kontrol	44	26,01	1144,50		
Önem	Deney	22	43,95	967,00	254,00	0,00
	Kontrol	44	28,27	1244,00		
Antipati	Deney	22	23,59	519,00	266,00	0,00
	Kontrol	44	38,45	1692,00		

Dört haftalık deneysel çalışma sonucunda deney ve kontrol gruplarının *sempati* alt boyut puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmuştur. $U=154,50$, $p<0,05$. Diğer bir ifade ile UbD modeli ile ders tasarımı, derse karşı sempatiyi arttırmaktadır. Tutum ölçeğinin diğer alt boyutu olan *önem* alt boyutu incelendiğinde sıra ortalama puanları arasında deney grubu lehine bir farkın çıktığı tespit edilmiştir. Aradaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur; $U=254,00$, $p<0,05$. Diğer bir deyişle, deney grubuna uygulanan program, katılımcıların derse karşı önem geliştirme tutumlarının arttırmıştır. Tutum ölçeğinin diğer alt boyutu olan *antipati* alt boyutu incelendiğinde sıra ortalama puanları arasında kontrol grubu lehine bir farkın çıktığı tespit edilmiştir. Aradaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur; $U=266,00$, $p<0,05$. Bu sonuçlara dayalı olarak, deney grubuna uygulanan program, katılımcıların derse karşı antipatilerini önemli düzeyde azalttığı gözlemlenmektedir. Genel olarak bakıldığında UbD'ye göre düzenlenen bir Eğitim Bilimlerine Giriş dersi katılımcıların olumlu tutum göstermelerine yardımcı olmaktadır.

UbD modeline göre düzenlenmiş Eğitim Bilimlerine Giriş dersi hakkında deney grubundan alınan öğrenci yansıtma yazıları içerik analizi yöntemi ile incelenmiştir. Analiz sonuçlarının toplandığı başlıklar şunlardır: (1) duyuşsal özellikleri harekete geçirme, (2) bilme eylemine etkisi, (3) etkin katılım ve (4) uygulamaya dönüklük.

Katılımcılardan Ö9; “*Dersin ilk haftalarında bize düşen daha az olduğundan dersler sürekli artık monotonlaşmış bir şekilde ilerlediğinden sıkıcıydı. Fakat bu metod bu sıkıcılığı yok edip dersten zevk almamızı sağladı....*” şeklinde dersin duyuşsal özelliklerini etkilediğini ifade etmiştir. Dersin bilme eylemine etkisi başlığı altında, katılımcılardan Ö6; “*Bizimde ders esnasında sürekli aktif olmamız, yaptığımız projeler, izlediğimiz TED konuşmaları konuyu daha iyi kavrar-ken bir yandan da eğlenmeme sebep oldu...*” şeklinde görüş bildirmiştir. Diğer bir katılımcı Ö3; “*Tek tip ders işleme türünden değil de bir çok çeşitli etkinlikler ile dersin işleniş eğlenceli hale geldi. İzlediğimiz videolar ve aramızda geçen tartışmalar aklımda kalıcı oldu. Ders ile gerçek hayat ile arasında bağlantı kurabildim...*” şeklinde düşüncelerine dile getirmiştir. Etkin katılım başlığı altında Ö1 şunları belirtmektedir: “*Son birkaç haftadır yapılan etkinlikler, ders anlatımı ve işleniş oldukça ilgimi çekti ve isteyerek derse katıldım. Aldığım dersler arasında en keyif aldığım etkin şekilde katıldığım iki dersten birisi olduğunu söyleyebilirim...*”.

Öğretmen adaylarının görüşlerine göre; UbD temelli Eğitim Bilimlerine Giriş dersi; ilgi duyma, zevk alma gibi duyuşsal özelliklerin gelişimini ve uygulamaya dönük olarak derse aktif katılımı desteklemektedir.

Som, İ., Türkan, A., Altun, S. (2016). Design of Introduction to Educational Sciences course using UbD: The evaluation of prospective teachers' achievement, attitudes and opinions about the course. *International Journal of Social Sciences and Education Research*, 2 (4), 1341-1351.

4. Sonuç, tartışma ve öneriler

Araştırma bulguları doğrultusunda; UbD modeline göre tasarlanan Eğitim Bilimlerine Giriş dersinin uygulandığı deney grubunun, kontrol grubuna göre başarı testinden daha yüksek puan aldığı görülmektedir. Fakat grupların başarı testinden aldıkları puanlar arasında anlamlı bir farklılık bulunmamaktadır. Öğretmen adaylarının ders başarı testinden aldıkları puanların yükselmesi ancak anlamlı farklılık göstermemesinin sebebi, tasarlanan deneysel işlem süresinin kısa olmasından kaynaklı olabilir. Uygulama saatinin arttırılmasının, ders başarısını anlamlı derecede yükseltebileceği düşünülmektedir. Bu bağlamda Andrews (2011); UbD temelli öğretimin, öğrenci başarısını olumlu yönde etkilediğini ifade etmektedir. Noble (2011) araştırması sonucunda, UbD uygulanan öğretimin, 8. sınıf sosyal bilgiler dersindeki öğrenci başarısına olumlu bir etkisi olduğunu belirtmiştir. Buna göre, UbD ders ya da ünite planı hazırlamak için kullanıldığında, öğrenci başarısını arttıran bir araç olarak görülmektedir (Gulsvig, 2009).

UbD'ye dayalı tasarlanan Eğitim Bilimlerine Giriş Dersine yönelik öğretmen adaylarının tutumlarında; deney ve kontrol grupları arasında tüm alt boyutlarda anlamlı farklılıklar bulunmuştur. Derse karşı *sempati* ve *önem geliştirme* alt boyutlarında deney grubu, anlamlı düzeyde daha yüksek puan almıştır. Ayrıca deney grubunun *antipati* alt boyutunda, tutumlarına ait puanlar önemli düzeyde azalmıştır. Sonuç olarak, UbD'ye göre düzenlenen bir Eğitim Bilimlerine Giriş dersi, öğretmen adaylarının derse yönelik olumlu tutum geliştirmelerini sağlamaktadır. Öğretmen adaylarının görüşleri de bu sonucu desteklemektedir. Buna göre, UbD temelli Eğitim Bilimlerine Giriş dersi; ilgi duyma, zevk alma gibi duyuşsal özelliklerin oluşmasını desteklemektedir. Ayrıca UbD'nin; uygulamaya dönük etkinlikleri, öğrencilerin aktif katılımlarını ve kalıcı öğrenmeleri desteklediği sonucuna ulaşılmıştır. Yurtseven, Doğan ve Altun (2013); bu sonuçlarla örtüşerek, UbD temelli öğretim planının öğrencilerin öğrenime katılımlarını ve başarılarını arttırdığını ifade etmektedir. UbD; öğretmenlere öğretimin planlanmasında açık bir tasarım sunması, öğrenci tutum ve başarısını olumlu etkilemesinden dolayı faydalı görülmektedir (Penuel, Gallagher & Moorthy, 2011). UbD, yükseköğretimde öğrenci başarısının arttırılması ve özellikle derse yönelik olumlu tutumların geliştirilmesinde etkili bir araç olarak önerilmektedir. Benzer çalışmalar farklı eğitim düzeylerindeki öğrencilere yönelik olarak gerçekleştirilebilir. UbD modeline dayalı öğretimi planlamayı içeren eğitimler, öğretmen yetiştirme programlarına veya hizmet içi eğitimlere dahil edilebilir.

Kaynakça

- Akdemir, A. S. (2013). Türkiye'de öğretmen yetiştirme programlarının tarihçesi ve sorunları. *Electronic Turkish Studies*, 8(12), 15-28.
- Andrews, S. A. (2011). Development and use of essential learning goals and their effect on student reading achievement in grades two through five. *Unpublished doctoral dissertation*. University of Missouri-Saint Louis.
- Byrne, P. (2014). Portfolio of Practice: Contemporary art and teaching methods transform the teacher and student. *Unpublished doctoral Dissertation*, Corcoran College of Art and Design.
- Creswell, J. W. (2008). *Educational research planning, conducting and evaluating quantitative and qualitative research* (3. Ed.). USA: Merrill Prentice Hall
- Ekici, G. (2008). Öğretmen adaylarının öğretmenlik meslek bilgisi derslerine yönelik tutumları ile öğrenme biçimlerinin değerlendirilmesi. *Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 5(1), 111-132.

Som, İ., Türkan, A., Altun, S. (2016). UbD modeline göre Eğitim Bilimlerine Giriş dersinin tasarlanması: Öğretmen adaylarının başarı, tutum ve derse ilişkin görüşlerinin değerlendirilmesi. *International Journal of Social Sciences and Education Research*, 2 (4), 1341-1351.

- Erden, M. (1995). Öğretmen adaylarının öğretmenlik sertifikası derslerine yönelik tutumları. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 11, 99-104.
- Ergün, M. (2013). İsviçre ve Türkiye kimya öğretmeni yetiştirme programlarının karşılaştırılması. *Türk Fen Eğitimi Dergisi*, 10(1), 118-138.
- Gagne, R. M., Wager, W. W., Golas, J. C. & Keller, K. M. (2005). *Principles of Instructional Design*. (5. baskı). ABD: Thomson.
- Gulsvig, P. K. (2009). Teacher candidates' experience of UbD in a social studies method course. *Unpublished doctoral dissertation*. University of North Dakota. North Dakota.
- Kara, D. A. & Sağlam, M. (2014). Öğretmenlik meslek bilgisi derslerinin öğrenme-öğretme sürecine yönelik yeterlikleri kazandırması yönünden değerlendirilmesi. *Eğitimde Nitel Araştırmalar Dergisi*, 2(3), 28-86.
- Kösterelioglu, İ. (2007). Eğitim bilimine giriş dersinin bilişsel alan hedeflerinin gerçekleşme düzeyi. *Yayımlanmamış yüksek lisans tezi*. Abant İzzet Baysal Üniversitesi, sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Morrison, G.R., Ross, S. M. & Kemp, H. K. (2007). *Designing Effective Instruction*. ABD: John Wiley & Sons.
- Nobel, C. L. (2011). How does understanding by design influence student achievement in eight grade social studies?. *Yayımlanmamış doktora tezi*. Capella University, School of Education.
- Önen, A. S. & Koçak, C. (2011). Öğretmenlik mesleğinde ilk adım: Eğitim bilimlerine giriş dersine yönelik öğrenci tutumlarının belirlenmesi. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 29(29), 59-72.
- Penuel, W. R., Gallagher, L. P., & Moorthy, S. (2011). Preparing teachers to design sequences of instruction in Earth Systems Science. A comparison of three professional development programs. *American Educational Research Journal*, 48(4), 996-1025.
- Talim ve Terbiye Kurulu Kararları [TTKK] (1980). *Milli Eğitim Bakanlığı Tebliğler Dergisi*. c.43. s. 2064: 80, 05 Mayıs 1980.
- Wiggins, G. P., & McTighe, J. (2005). *Understanding by design*. USA: ASCD.
- Wiggins, G. P., & McTighe, J. (2011). *Understanding by design. Guide to creating high quality units*. USA: ASCD.
- Yıldırım, A. & Şimşek, H. (2013). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. (9. baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı (YÖK) (1998). *Eğitim fakültesi öğretmen yetiştirme lisans programları*. Ankara: Yükseköğretim Kurulu. <http://www.yok.gov.tr/web/guest/yayinlarimiz> adresinden 02.12.2015 tarihinde erişilmiştir.
- Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı (YÖK) (2006). *Eğitim Fakültesi Öğretmen Yetiştirme Lisans Programları*. Ankara. <https://www.yok.gov.tr/documents/10279/30217/E%C4%9E%C4%B0T%C4%B0M+FAK%C3%9CLTES%C4%B0%20%C3%96%C4%9ERETMEN+YET%C4%B0%C5%9ET%C4%B0RME+L%C4%B0SANS+PROGRAM-LARI.pdf/054dfc9e-a753-42e6-a8ad-674180d6e382> adresinden 01.12.2015 tarihinde erişilmiştir.
- Yurtseven, N., Doğan, S. & Altun, S. (2013) UbD (understanding by design) modeline göre hazırlanmış farklılaştırılmış fen ve teknoloji dersi öğretim planı: Türkiye örneği. *Siirt Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 1, 1-20.

Som, İ, Türkan, A., Altun, S. (2016). Design of Introduction to Educational Sciences course using UbD: The evaluation of prospective teachers' achievement, attitudes and opinions about the course. *International Journal of Social Sciences and Education Research*, 2 (4), 1341-1351.

Extended abstract in English

1. Introduction

Understanding by Design (UbD) model developed as a framework for planning of instruction by Grant Wiggins and Jay McTighe, is a three-stage backward design process for effective instruction, that leads from long-term desired results of teaching (Wiggins & McTighe, 2005). In the light of relevant literature, UbD is seen as an important and useful design model for the realization of effective teaching. UbD based instruction helps students to recognize their own and others' perspectives and develop a deeper understanding; enhances student participation and academic achievement (Gulsivg, 2009; Nobel, 2011; Yurtseven, Doğan and Altun, 2013; Bryne, 2014). Introduction to Educational Sciences course as a compulsory course given in the first year of teacher education in Turkey, is seen as important because prospective teachers gain basic knowledge and skills related to the profession of teaching and acquire the qualifications that will be the basis for the courses to be given in the following years. It is considered beneficial to design UbD-based in terms of increasing the quality of the Introduction to Educational Science course and serving the above-mentioned purposes. The focus of this research is to determine the changes in achievement, attitudes and opinions of prospective teachers, created by an Introduction to Educational Sciences Course designed by applying UbD. The research is guided by the following research questions:

1. Is there a meaningful difference in the course achievement level between the prospective teachers in the experimental group where the Introduction to Educational Science course is organized by UbD model and prospective teachers in the control group in which the current program is applied?
2. Is there a meaningful difference in the attitudes towards the Introduction to Educational Science course between the prospective teachers in the experimental group in which the course is organized by UbD model and the prospective teachers in the control group in which the current program is applied?
3. What are the opinions of the prospective teachers from the experimental group about the Introduction to Educational Science course designed by UbD model?

2. Method

This research has a pretest-posttest semi experimental design with experiment and control groups. In the experiment group, the Introductory to Educational Sciences course which was designed according to the UbD model was applied for 4 weeks and a total of 12 hours covering 4 topics. In the control group, the current program is implemented. The research was carried out in the first year Introduction to Educational Sciences course in the faculty of education of a state university in the province of Istanbul. According to independent t-test results of the 1st midterm exam scores of the prospective teachers, there was not a statistically significant difference between experimental and control groups. There were 22 participants in the experimental group and 44 participants in the control group. The course achievement test developed by researchers and the Attitude Scale for the Course on Introduction to Education Sciences developed by Önen and Koçak (2011) were the quantitative data sources of research. In the collection of qualitative data, the student reflection papers were used. Descriptive statistics, Mann Whitney U test from nonparametric tests, SPSS.21 and Excel package programs were used in the analysis of the data obtained

Som, İ, Türkan, A., Altun, S. (2016). UbD modeline göre Eğitim Bilimlerine Giriş dersinin tasarlanması: Öğretmen adaylarının başarı, tutum ve derse ilişkin görüşlerinin değerlendirilmesi. *International Journal of Social Sciences and Education Research*, 2 (4), 1341-1351.

from the achievement test and attitude scale. The qualitative data obtained from the student reflection writing form was analyzed by content analysis.

3. Findings

In this section, the findings from quantitative and qualitative data analysis are presented. When the rank average scores from the course achievement test are considered, it was found that the scores of experimental groups is higher than the control group in which the existing teaching is applied. However, a statistically significant difference between experimental and control groups was not found in terms of the analysis of course achievement tests, $U = 360.00$, $p > 0,05$.

In order to determine the difference in the attitudes towards Introduction to Educational Sciences course of the prospective teachers in the experiment and control group, groups' gain scores were examined statistically. The findings indicated that in the subscales of *Sympathy for the Course* and *Importance*, prospective teachers' attitudes significantly differ in favor of experimental group. In addition, the experimental group's attitude scores in the subscale of the *Antipathy* has significantly decreased. Based on these results, it is observed that the course designed with UbD model increases Sympathy and given Importance towards the course and significantly reduce the participants' Antipathy against the course.

The reflections of the students from the experimental group about the Introduction to Educational Sciences course, were analyzed by content analysis method. Prospective teachers' opinions revealed that Introduction to Educational Sciences Course using UbD, activates the positive affective features of students and increase active participation in the course. One of the participants refers to the following: *"I have been very interested in the activities, the course and what we have done in the last few weeks, and I have been willing to participate. I can say that this was the one of two courses which I mostly enjoyed and actively participated."*

4. Results

In accordance with the findings, it is concluded that the experimental group has a higher score than the control group in the course achievement test. However, there is no significant difference between the scores they received. According to Andrews (2011), UbD based instruction affects the students' success positively. In the subscales of Sympathy for the Course and Importance, prospective teachers' attitudes significantly differ in favor of experimental group. In addition, the experimental group's attitude scores in the subscale of the Antipathy has significantly decreased. When the opinions of prospective teachers about the course are considered, it has reached to the conclusion that UbD supports the practical activities, positive affective features, active participation and permanent learning of students. Concurrently with these results; Yurtseven, Doğan and Altun (2013) also state that UbD-based instructional plan enhances the achievement and participation of students in learning. UbD is deemed beneficial because it provides a clear design process for teachers in planning the teaching, and positively affects student attitudes and achievement.